

40. SMOTRA FOLKLORNIH AMATERA GRADA ZAGREBA

SAMOSTALNI KONCERT DFA KUD-a "Dragutin Domjanić"

23.04.2017. - DRUŠTVENI DOM VUGROVEC DONJI, 17 h

MARJICA SE PO ČAKOVCU ŠETALA - pjesme i plesovi Međimurja

Djevojčice najstarije skupine nastupile su u nošnjama za koje možemo reći da predstavljaju ustaljenu inačicu prikaza folklornog kostima iz Međimurja. Uglavnom dobro usklađene donje rubove *rubaca* kvarile su tri *rubace* koje su odskakale svojom duljinom. Duljine pregača su sukladne duljinama *rubaca*, osim kod jednog kompleta kod kojega je duljina pregače nešto kraća. Pojedine pregače su sa boka nešto kraće od *rubaca*. Jedna pregača nije bila izglučana. *Tibetni rupci* dobro povezani, no jedan se do kraja izvedbe razvezao. Pripaziti na način vezivanja. Kose su uređene na primjeren način te su ukrašene mašnama raznih boja. Obuća, visoke cipele na vezivanje, prikladna. Pod rubačom djevojčice nisu imale podsuknju/e. Dva dječaka uredno obučena. Košulje i prsluci nisu karakterističnog kroja za mušku nošnju Međimurja.

SJEDI, JEŽO - dječje igre, pjesme i plesovi Turopolja

Djevojčice najmlađe skupine nastupile su u dobro uglačanim *cjelačama*. Iako je cjelokupna slika, što se tiče dužina bila zadovoljavajuća, mišljenja sam da je bilo moguće bolje međusobno uskladiti duljine *cjelača*. Nekoliko varijanti crnih dječjih šlapica bile su korektna zamjena za tradicijsku obuću. Kose kod djevojčica su uredno počešljane u dvije pletenice te je dužina crvenih traka, svezanih na kraju pletenica, ujednačena. Kosa jedne djevojčice nije uređena na tradicijski prikladan način. Ukoliko kosa nije bila dovoljna duga za uplitanje kao kod preostalih djevojčica kosa se mogla urediti na jedan od sljedećih načina: kosu razdijeliti po sredini te svezati u dva *repeka* ili na način da se od dijela kose od uha do tjemena ispletu dvije pletenice koje se potom upletu s ostatkom kose u dvije "leđne" pletenice. Nošnje dječaka su korektne- dobrih veličina i pravilno pripremljene za scenski nastup. Dva dječaka su nosila crne prsluke s metalnim gumbima koji bi više odgovarali muškim prslucima za Međimurje, odnosno za prethodnu točku. Kod jednog dječaka potkrale su se crne čarape. Kako bi odjevnu komponentu još više "približili" lokalitetu izvedbe predlažem da se starije i/ili više djevojčice (ovdje se radi o cca 5 djevojčica), obuku u varijantu dječje nošnje prikladniju toj dobi. Nije pogrešno koristiti *cjelače* no činjenica je da školska djeca nisu nosila *cjelače* već su odijevala ruha koja su imala karakteristike ruha za odrasle.

BRALA SAM ŽITO - dječje igre i plesovi Podravine

Dječje igre i plesove Podravine izvela je skupina koje je prethodno plesala Međimurje. Sukladno tome djevojčice i dječaci su nosili "temeljne dijelove " ruha iz svoje prethodne točke. Kod djevojčica- obuća, rubača, opleće, a kod dječaka- obuća, gaće i košulja. Djevojčice su pripasale pregaču *frtun* koja pripada odjevnom inventaru Koprivničkog Ivanca, a dječaci obukli prsluke koji također pripadaju prethodno spomenutom lokalitetu. Pregače *frtuni* su bili raznolikih dužina te ih je potrebno bolje pripasati/ uravnati uz pojedine suknje *robače*.

OJ RAŽANČE SELO MALO

Ovu točku izvelo je 11 djevojaka kojima je ovo prva i jedina točka programa. Djevojke su nastupile u odjeći koja predstavlja standardni način odijevanja žena širom Dalmacije u vremenu poslije II. svjetskog rata. Duljine sukanja potrebno je bolje uskladiti te je više pažnje potrebno posvetiti načinu povezivanja marame. S obzirom da se radi o djevojčicama najstarije dobne skupine te da im je ovo jedina točka u programu mišljenja sam da je ukupan dojam mogao biti bolji. Pojedine bluze nisu bile standardne krojevne slike koju očekujemo u prikazu ovakvih nošnji, no nije za zamjeriti. Uvažavajući voditeljev odabir navedenog folklornog kostima (nošnje), činjenicu da se dobna granica kada dijete postaje odrasla osoba razlikovala nekada i danas, mišljenja sam da odabir nošnje/ kostima nije bio primjeren uzrastu plesačica. Promatrajući ovu izvedbu u kontekstu cjelokupnog programa koji izvodi dječji folklorni Ansambl i vodeći se sintagmom "dajmo djeci dječje" bio bi sretniji da se "djeca obuku kao djeca".

DUNDA KOLO - tamburaški intermezzo

Orkestar, sastavljen od sedam članova, nastupio je u bijelim *gaćama*, košulji i crnom prsluku. Na noge su obuli crne kožne čizme. Nošnje se odgovarale tjelesnoj građi izvođača te su bile dobro pripremljene za scenu. Vezice kojima se vežu *gaće* potrebno je pospremiti tako da se ne vide ispod košulje. Ukoliko se pod nošnju podoblače majice predložio bih da su bijele boje (a ne sive kao što je slučaj kod jednog tamburaša) te da su takvog izreza da se ne vide ispod košulje.

JELICA KOLCE VODILA - pjesme i plesovi Zagorja

Potrebno je još poraditi na ujednačavanju dužina haljina *janjki* među plesačicama kao i na usklađivanju duljine pregače *zaslona* sa haljinom *janjkom* unutar pojedinog kompleta. Generalno je sve ipak djelovalo uredno. Ženske nošnje su dopunjene haljetcima (pojedini primjerci ne odgovaraju tjelesnoj građi djevojčica) te pojasevima od crnog platna. Pod haljinom *janjkom* djevojčice nisu imale podsuknju/e. Pojedine čarape su bile prekratke. Frizure djevojaka (dvije pletenice spojene trakom zavezanom na mašnu) uredne kao i u prethodne dvije točke. Jedini dječak u ovoj izvedbi je, ako se ne varam, odjeven na identičan način kao u prvoj točki.

JABUČICA- dječje igre, pjesme i plesovi Posavine

Dječje igre, pjesme i plesove Posavine izvela nam je skupina djece koja je prethodno izvela pjesme i plesove Turopolja. Korišteno je osnovno ruho (*cjelače* kod djevojčica te *gaće* i košulje kod dječaka) te se kod dječaka dogodila promjena prsluka, a kod djevojčica se pojavio prsni nakit- brokatna mašna u crvenoj i žutoj boji. Jasno mi je da je želja voditeljice bila napraviti razliku između dječje "nošnje" u Turopolju i Posavini, no kao i prošle godine moram upozoriti da se prsni nakit sastojao od brokatne mašne i neke vrste nizanog nakita (crveni koralji, *sekanci*, *perlina*). Obzirom da se radi o najmlađoj skupini mislim da bi najbolje rješenje bilo da nema prsnog nakita. Jedno od rješenja koje je moglo doprinijeti razlici je da se dio djece (starije i/ili veće) odjene u varijantu dječjeg ruha koje je imalo odlike ruha za

odrasle. Ovaj prijedlog je naveden i kod prethodne točke ove skupine. Rješenje je legitimno u oba slučaja te ga je potrebno prilagoditi programu i mogućnostima.

DOBRO JUTRO, MAJKA EVO ZELENJAKA - pjesme i plesovi Bilogore

Pjesme i plesove Bilogore izvela je skupina koja je prethodno izvela pjesme i plesove Zagorja. Radi kraćeg vremena potrebnog za oblačenje djeca su nastupila u zagorskim nošnjama. Kod plesačica dogodila se i promjena obuće u opanke *kapčaste* te je oko pojasa dodan crni pojas *žnjora*. Kako i priliči Jurjevskim običajima *Juro* je nosio koš od zelenila te je bio u pratnji dvojice dječaka.

Zaključno:

Drago mi je da se posvetilo više pažnje pravilnom raspoređivanju narodnih nošnji po veličini i/ili dužini jer se pomak vidi, no još uvijek postoji prostora za poboljšanje posebice iz razloga što je ukupan broj korištenih kostima manji, odnosno program je složen na način da je moguća primjena temeljnih dijelova ruha u dvjema koreografijama iste skupine djece. Po dvije točke izvedene u istim temeljnim dijelovima ruha: Međimurje i Podravina, Turopolje i Posavina te Zagorje i Bilogora.

Želim upozoriti na činjenicu da djevojčice koje su plesale Podravinu, Međimurje, Zagorje i Bilogoru niste smjeli pustiti na scenu bez podsuknji (donjih slojeva). Prilikom okreta i vrtnji se gornje suknje dižu i nije prikladno bilo kojoj dobi, a kamoli najmlađoj, da se donje rublje vidi. To se nije smjelo dogoditi.

Osim pojedinih izoliranih slučajeva, nošnje su bile dobrih veličina te su bile pravilo pripremljene za scenu. Razmislite o predloženim rješenjima. Mišljenja sam da se uz još malo pažnje i uložnog truda mogu dobiti bolji rezultati. U slučaju eventualnih nedoumica oko narodnih nošnji predlažem da se prije koncerta za Smotru javite Stručnom vijeću smotre folklornih amatera grada Zagreba.

Tomislav Brekalo